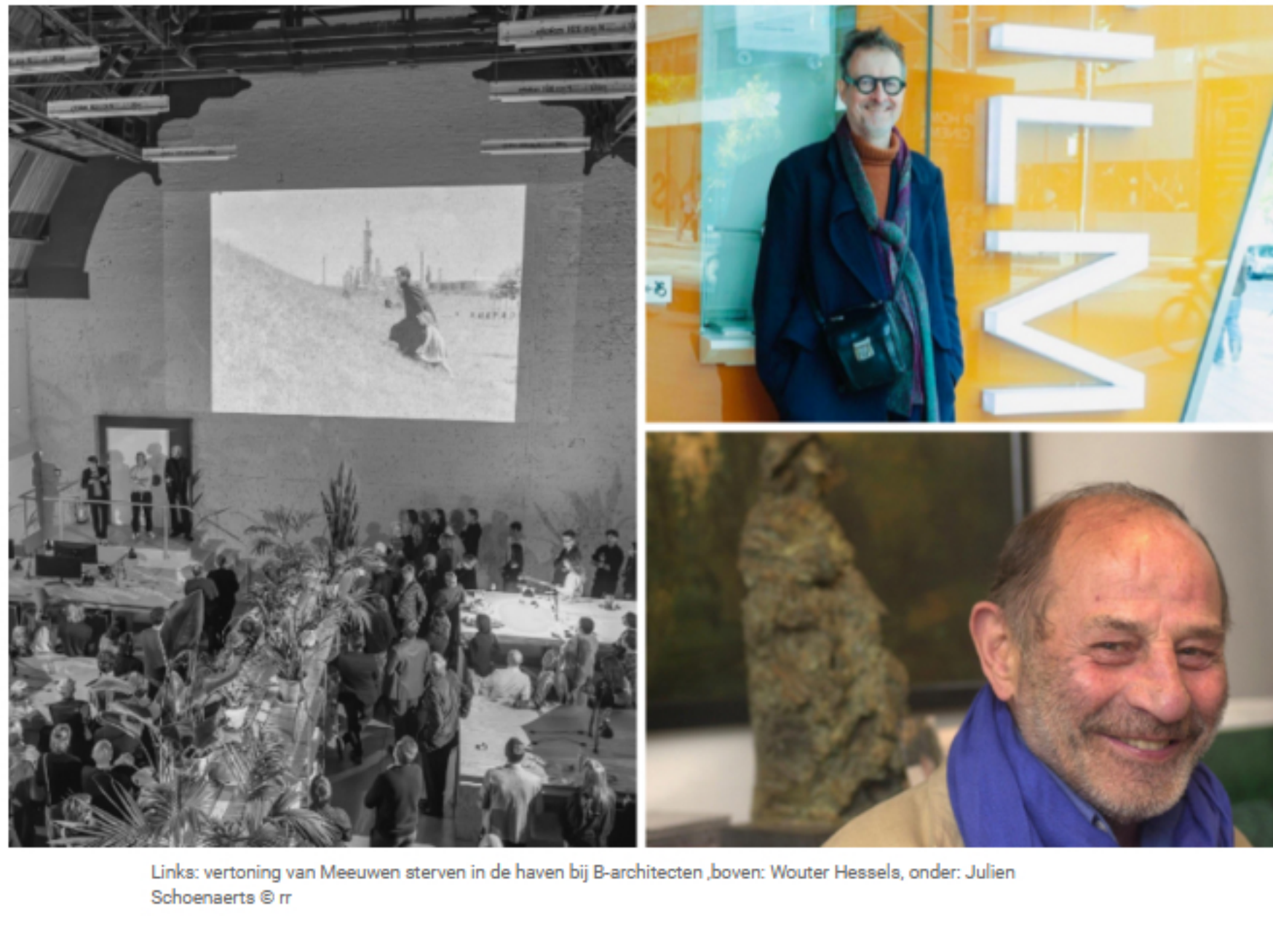

Links: vertoning van Meeuwen sterven in de haven bij B-architecten, boven: Wouter Hessels, onder: Julien Schoenaerts © rr

“Het doel? Het filmfestival van Cannes in 2026”: Antwerpse cultfilm ‘Meeuwen sterven in de haven’ wordt digitaal gerestaureerd

ANTWERPEN De Antwerpse cultfilm *Meeuwen sterven in de haven* wordt binnenkort digitaal gerestaureerd. Enkele Belgische cinefielen willen de film noir uit 1955, met een jonge Julien Schoenaerts in de hoofdrol, na zeventig jaar opnieuw op het filmfestival van Cannes krijgen. En daar hebben zij een goede reden voor. “Vlaanderen draagt te weinig zorg voor haar filmpatrimonium.”

Laurens Van Aert

Luisteren

Delen

7 december 2025 om 17:11

Het bekroonde Antwerps architectenbureau B-architecten huist sinds januari 2024 in de voormalige cinema Lux in de Provinciestraat. Hoewel het pand in een modern jasje werd gestoken, houden de gerenommeerde architecten er de bioscoop sfeer levendig. Zo wakkeren niet alleen de meubels het cinemagevoel aan, ook enkele jaren vijftig-posters van Cinema Lux katapulteren het personeel en de bezoekers terug in de tijd van toen.

Eind september van dit jaar huldigden de B-architecten hun nieuwe hoofdkwartier plechtig in. Genodigden kregen een opvallend verzoek: laat traditionele geschenken als bloemen of champagne achterwege en maak een bedrag over naar Cinematek, het Koninklijk Belgisch Filmarchief. Die oproep kaderde in een project rond de Antwerpse cultfilm *Meeuwen sterven in de haven* uit 1955.

De nationale filmklassieker van cineasten Rik Kuypers, Ivo Michiels en Roland Verhavert vertelt het verhaal van een gekwelde, naamloze man die door Antwerpen doolt nadat hij op de vlucht was geslagen voor de moord op zijn vrouw. De hoofdrol wordt gespeeld door een jonge Julien Schoenaerts.

De vertoning van Meeuwen sterven in de haven tijdens de opening van het nieuwe hoofdkwartier van B-architecten. © B-architecten

“In aanloop naar de opening zochten we een fijne manier om de avond wat extra cachet te geven”, zegt Sven Grooten van B-architecten. “Even daarvoor was ik collega Wouter Hessels tegen het lijf gelopen. De docent filmgeschiedenis aan onder meer het RITCS gaf in De Cinema op het Mechelseplein een inleiding over *Meeuwen sterven in de haven*. Hij gaf er te kennen dat hij, bij gebrek aan steun van bovenaf, op zoek is naar financiële middelen om de film digitaal te restaureren.”

Het is een prachtige film die een permanente vertoning verdient in pakweg het MAS. Bovendien geeft het op een geweldige manier de koekenstad van de jaren vijftig weer

Sven Grooten
B-architecten

Het architectenbureau had meteen interesse om het project een duwtje in de rug te geven. “Het is een prachtige film die een permanente vertoning verdient in pakweg het MAS”, oordeelt Grooten. “De Antwerpse architectuur komt prominent in beeld. Bovendien geeft het op een geweldige manier de koekenstad van de jaren vijftig weer.”

Sven Grooten is een van de oprichters van het architectenbureau. © rr

In navolging van hun oproep besloten Grooten en zijn collega’s de film de hele openingsavond *on repeat* te projecteren. “Bezoekers reageerden enthousiast en begrepen meteen waarom we een donatie vroegen. We haalden dan ook een mooie som geld op. Ook dankzij de bijdrages van andere genereuze mecenasen is er ondertussen voldoende budget om de restauratie aan te vatten.”

Terug naar Cannes

De originele filmrollen van *Meeuwen sterven in de haven* zullen binnenkort onder handen genomen worden door specialisten in het zogeheten digilab van Cinematek in Brussel. In een eerste deel van het proces werd de film proper gemaakt. Dat is nodig, want veelvuldig gebruik leidde tot slijtage. Daarna volgde de digitalisering. “Dat digitale bestand wordt nu bijgekleurd en verder gepoetst”, legt Grooten uit. “Het is manuele arbeid, net zoals dat bij een schilderij gebeurt.”

De analogie met schilderijen wordt ook aangehaald door initiator Wouter Hessels. “Prachtige schilderwerken van Rubens of Van Eyck verdienen het om gerestaureerd te worden. Maar ons land beschikt evenzeer over filmerfgoed met internationale uitstraling dat onderhouden moet worden. Dat is tot op heden te weinig gebeurd.”

Wouter Hessels. © rr

“In Vlaanderen heeft de overheid de voorbije decennia nagelaten om zorg te dragen voor haar regionaal filmpatrimonium”, gaat de filmdocent voort. “Daarom voer ik samen met Cinematek campagne in de hoop het tij te kunnen keren en iets los te maken bij de Vlaamse overheid.”

In 1956 werd ‘Meeuwen sterven in de haven’ de eerste Vlaamse film die de selecties van het filmfestival van Cannes haalde. We doen er alles aan om de film in 2026 opnieuw in Cannes te krijgen

Wouter Hessels
Docent filmgeschiedenis RITCS

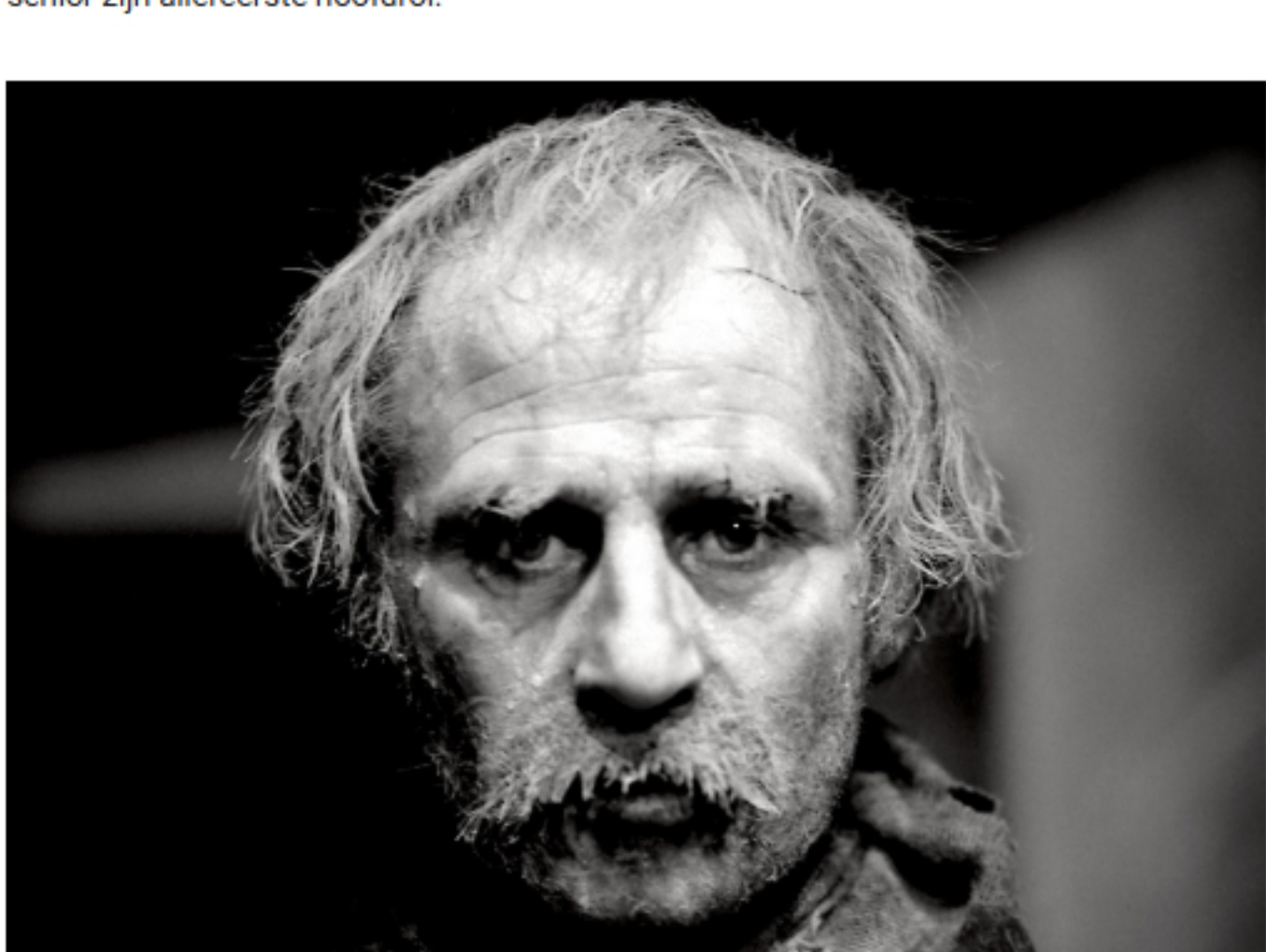
Dat Hessels *Meeuwen sterven in de haven* gebruikt om zijn wens kracht bij te zetten, is allesbehalve toevallig. “De film is een absolute landmark in onze eigen filmgeschiedenis. In 1956 werd het de eerste Vlaamse film die de selecties van het filmfestival van Cannes haalde. Volgend jaar is dat precies zeventig jaar geleden. Samen met onder meer Cinematek, RITCS en B-architecten doen we er alles aan om de film in 2026 opnieuw in Cannes te krijgen.”

“We streven naar een vertoning op Cannes Classics, een nevensectie van het festival waar cinefielen gerestaureerde films met een bijzondere waarde kunnen bekijken”, vertelt Hessels. “Het is stevast een beperkte selectie. We mogen er niet van uitgaan dat het zomaar zal lukken.”

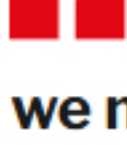
100 jaar Schoenaerts

Een man speelt daar een potentieel doorslaggevend rol in: Matthias Schoenaerts. “Ik sprak met de artistiek directeur van het filmfestival. Als Matthias present tekent, is de kans groot dat de film in het programma wordt opgenomen.”

Dat Schoenaerts junior naar Zuid-Frankrijk zou afzakken, heeft natuurlijk alles te maken met diens vader Julien. In *Meeuwen sterven in de haven* speelde een jonge Schoenaerts senior zijn allereerste hoofdrol.

Julien Schoenaerts in 'De huisbewaarder', 1969. © Raoul Van den Boom

In 2026 willen we met Cinematek iets op poten zetten rond Julien Schoenaerts. Hij is per slot van rekening toch de Vlaamse Marlon Brando

Wouter Hessels
Docent filmgeschiedenis RITCS

Julien Schoenaerts, die overleed op 7 september 2006, zou op 30 augustus 100 jaar geworden zijn. Ook dat speelt mee in de keuze van Hessels om de Antwerpse cultfilm opnieuw onder de aandacht te brengen. “In 2026 willen we met Cinematek iets op poten zetten rond Julien Schoenaerts. Hij is per slot van rekening toch de Vlaamse Marlon Brando.”

Hoe of wat er daarrond staat te gebeuren, is voorlopig onduidelijk. “Wel zeker is dat het doorgaat in De Cinema in Antwerpen. We hopen tegen dan ook *Het Afscheid* digitaal te restaureren. Nog zo’n legendarische Antwerpse film (uit 1966) waarin Schoenaerts een hoofdrol speelt. Dat zou dit hele verhaal alleen maar mooier maken.”

LEES OOK.

Toen het Kiel modern was en de Antwerpse Ring nog niet bestond

